

PRZEDMIOTOWE ZASADY OCENIANIA

Z JĘZYKA POLSKIEGO

rok szk. 2023/2024

Liceum Ogólnokształcące im. Marii Konopnickiej

w Legionowie

Wstęp

W Liceum Ogólnokształcącym w Legionowie im. M. Konopnickiej obowiązują poniższe zasady ustalone przez zespół przedmiotowy na podstawie aktualnych dokumentów oświatowych.

I. Obszary oceniania:

1. Wypowiedzi pisemne:

- testy w tym: testy sprawdzające znajomość epok literackich, testy sprawdzające wiedzę i umiejętności z zakresu poetyki, testy sprawdzające rozumienie tekstu użytkowego, testy sprawdzające wiedzę i umiejętności językowe, testy sprawdzające znajomość lektur, testy kompetencji czytelniczych;
- prace klasowe(dłuższa wypowiedź pisemna);
- sprawdziany literackie z wiedzy o epokach i dziełach;
- kartkówki;
- dyktanda;
- prace domowe;
- wypracowanie, w tym: esej interpretacyjny, rozprawka, wypracowanie pisemne w formule maturalnej, recenzja, referat;
- notatka syntetyzująca.

2. Wypowiedzi ustne:

- aktywność na lekcjach;
- wypowiedzi ustne na zadany temat;
- recytacja;

- prezentacja samodzielnie opracowanego tematu, np. opis dzieła malarskiego, przemówienie okolicznościowe; wypowiedź typu maturalnego, np. na podstawie pytań tzw. jawnych, opublikowanych przez CKE ;
- udział w dyskusji (polemizowanie, argumentowanie, wnioskowanie);
- przemówienie.

3. Zadania praktyczne:

- twórcze przygotowanie do lekcji;
- praca w grupie;
- inscenizacja;
- praca metodą projektu;
- prezentacja referatu bądź informacji przygotowanych samodzielnie;
- samodzielne i twórcze przygotowanie prezentacji multimedialnej;
- prace nadobowiązkowe, jak np.: gazetka, album, plakat, pomoc dydaktyczna, audycja radiowa, nagranie, ankieta itp.;

II. Przedmiot oceniania. Ocenie podlega:

I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji:

- rozumienie tekstu o skomplikowanej budowie,
- rozumienie sensów,
- rozpoznanie znaczeń zawartych w strukturze głębokiej tekstu,
- rozpoznanie funkcji tekstów i środków językowych,
- znajomość i zastosowanie kryteriów poprawności językowej.

II. Analiza i interpretacja tekstów kultury:

- znajomość i zastosowanie podstawowych pojęć z zakresu poetyki,
- znajomość treści dzieł literackich i innych tekstów kultury objętych programem nauczania (na obu etapach edukacyjnych),
- znajomość i wykorzystanie wiedzy o kontekstach niezbędnych do odczytania utworu literackiego lub innego tekstu kultury (kontekst historyczno-literacki, historyczny,

filozoficzny, biograficzny oraz inne, np. malarski);

- odczytanie rozmaitych sensów dzieła,
- analiza i interpretacja porównawcza.

III. Tworzenie wypowiedzi:

- umiejętność budowy wypowiedzi o wyższym stopniu złożoności,
- zastosowanie zasad logiki i retoryki,
- kompetencje językowe.

IV. Samokształcenie i docieranie do informacji:

- wyszukiwanie literatury przydatnej do opracowania różnych zagadnień,
- umiejętność selekcji literatury według wskazanych kryteriów,
- umiejętność korzystania zarówno z tradycyjnego księgozbioru, jak i Internetu,
- korzystanie ze słowników i leksykonów, w tym słowników o układzie gniazdowym (m.in. etymologicznych i symboli),
- tworzenie przedmiotowej bazy danych zawierającej informacje zdobywane w toku nauki,
- sporządzanie opisu bibliograficznego książki i artykułu; sporządzanie bibliografii tekstów autoryzowanych, umieszczonych w Internecie.

V. Aktywność i zaangażowanie ucznia w proces uczenia się.

III. Zasady pracy, oceniania i sprawdzania wiedzy i umiejętności uczniów:

1. Ocenianie osiągnięć edukacyjnych ucznia ma na celu monitorowanie pracy ucznia oraz przekazywanie uczniowi informacji o jego osiągnięciach edukacyjnych pomagających w uczeniu się,
2. Uczeń ma obowiązek prowadzić zeszyt przedmiotowy,
3. W zeszycie przedmiotowym uczeń zamieszcza notatki w formie ustalonej z nauczycielem, które podlegają kontroli,

4. Testy, prace klasowe, sprawdziany są obowiązkowe i zapowiedziane **z co najmniej tygodniowym** wyprzedzeniem.
5. Jeżeli z przyczyn losowych uczeń nie może napisać sprawdzianu z całym oddziałem, to powinien **w ciągu tygodnia** od powrotu do szkoły uzgodnić z nauczycielem termin napisania pracy.
6. Poprawa ocen niedostatecznych z prac pisemnych jest dobrowolna i musi odbyć się w terminie ustalonym z nauczycielem (termin ten ustalany jest od razu po uzyskaniu przez ucznia wyniku sprawdzianu).
7. **Poprawę uczeń pisze tylko raz.** Każdy stopień (również ten z poprawy) jest wpisywany do dziennika.
8. Kartkówka jest formą sprawdzianu bieżącego. Swoim zakresem obejmuje maksimum 3 jednostki tematyczne i nie musi być zapowiadana wcześniej.
9. Nauczyciel ma obowiązek sprawdzenia i oddania prac kontrolnych (w każdej formie) w ciągu trzech tygodni.
10. Sprawdzone i ocenione pisemne prace kontrolne uczniów i jego rodzice otrzymują do wglądu według poniższych zasad:
  - a. uczniowie zapoznają się z ocenionymi pracami pisemnymi w szkole po rozdaniu ich przez nauczyciela;
  - b. rodzice uczniów mają wgląd do poprawionych prac pisemnych swoich dzieci w szkole podczas zebrań lub po ustaleniu terminu z nauczycielem, prace mogą być kopiowane bądź fotografowane.
  - c. nauczyciel ma obowiązek przechowywać prace kontrolne uczniów do końca roku szkolnego tj. do 31 sierpnia każdego roku.
11. Uczeń ma obowiązek starannie i systematycznie wykonywać zlecone przez nauczyciela zadania do samodzielnej realizacji.
12. Jeżeli uczeń nie dotrzyma terminu wyznaczonego na oddanie długoterminowej pracy, otrzymuje stopień niedostateczny.
13. W przypadku prac długoterminowych (czas na przygotowanie ich to tydzień i więcej) nie obowiązują przywileje wynikające z możliwości zgłaszania nieprzygotowań.

14. Każdy uczeń ma prawo do zdobycia dodatkowych ocen za prace nieobowiązkowe zlecone przez nauczyciela, np. gazetka tematyczna, prace plastyczne i inscenizacje inspirowane literaturą itp. Za wykonanie dodatkowych prac nieobowiązkowych nauczyciel wstawia ocenę akceptowaną przez ucznia.
15. Uczeń ma obowiązek brać aktywny udział w lekcji, przestrzegać ustalonych zasad i porządku w czasie lekcji.
16. Uczeń ma obowiązek uzupełnić braki wynikające z nieobecności w szkole.
17. Oceny są jawne i umotywowane przez nauczyciela.
18. Ocena śródroczna, roczna oraz końcowa w klasie najwyższej, nie jest średnią arytmetyczną ocen cząstkowych.
19. Na ocenę śródroczną, roczną bądź końcową większy wpływ mają stopnie cząstkowe z testów, prac klasowych i sprawdzianów.
20. Uczeń, który nie zaliczył przynajmniej 50% prac kontrolnych na ocenę pozytywną, nie może uzyskać na koniec półrocza bądź roku szkolnego oceny dostatecznej, nawet jeśli oceny za pozostałe formy aktywności (np. recytacja , odpowiedź ustna) są pozytywne.
21. Uczeń zagrożony oceną niedostateczną na koniec I półrocza bądź koniec roku ma możliwość poprawienia jej najpóźniej na tydzień przed radą klasyfikacyjną.
22. Warunki konieczne oraz tryb uzyskania oceny klasyfikacyjnej wyższej niż przewidywana określa par.42 statutu szkoły.
23. Jeśli uczeń opuścił 50% lekcji i brak jest podstaw do wystawienia oceny, nie jest klasyfikowany. Egzamin klasyfikacyjny przeprowadzany jest na warunkach i w trybie określonym w par.41 statutu szkoły.
24. O przewidywanych stopniach niedostatecznych wychowawcy informują rodziców na dwa tygodnie przed zakończeniem półrocza/roku szkolnego.
25. Uczeń ma prawo być dwa razy nieprzygotowany w ciągu półrocza do zajęć lekcyjnych – nie dotyczy to lektur, prac kontrolnych, zapowiedzianych ustnych powtórzeń, prac długoterminowych. **Fakt nieprzygotowania należy zgłosić nauczycielowi przed rozpoczęciem lekcji.**

26. Oceny cząstkowe wyrażone są w stopniach: 1; 2; 3; 4; 5; 6. Przy ocenach cząstkowych stosuje się plusy i minusy.
27. Liczba ocen cząstkowych w półroczu nie powinna być mniejsza od liczby godzin przedmiotu w tygodniu.
28. Pozytywnymi ocenami klasyfikacyjnymi są: 2,3,4,5,6.
29. Za aktywność oraz pracę podczas lekcji (w zależności od zaangażowania i trudności zadań) uczeń otrzymuje oceny, na które mogą składać się zdobywane systematycznie plusy; za pięć plusów w półroczu uczeń otrzymuje stopień bardzo dobry.
30. Testy umiejętności językowych i literackich, sprawdziany, kartkówki (zawierające zadania obejmujące wymagania edukacyjne z poziomu podstawowego i rozszerzonego) oceniane są według procentowych proporcji:
- 0% - 29% - stopień niedostateczny
  - 30% - 50% - stopień dopuszczający
  - 51% - 74% - stopień dostateczny
  - 75% - 89% - stopień dobry
  - 90% - 99% - stopień bardzo dobry
  - 100% - stopień celujący
31. Test znajomości lektury może być przeprowadzony przed przystąpieniem do jej omawiania lub po.
32. Przy ocenie prac pisemnych brane są pod uwagę następujące kryteria:
- Rozważenie problemu podanego w temacie wypracowania; sformułowanie własnego stanowiska wobec problemu podanego w temacie wypracowania; stworzenie argumentacji opartej na lekturach obowiązkowych; zawarcie w toku argumentacji wybranych kontekstów, np. filozoficznego,
  - poprawność rzeczowa,
  - zamysł kompozycyjny,
  - spójność lokalna,
  - styl tekstu,

- poprawność językowa,
- poprawność zapisu.

Prace te oceniane są według procentowych proporcji podanych w pkt 30.

IV Zaliczenie materiału z I półrocza w przypadku uzyskania przez ucznia oceny niedostatecznej.

Uczeń może zaliczyć materiał w terminie i formie ustalonej z nauczycielem.

V. Warunki i tryb przeprowadzenia egzaminu poprawkowego

1. Zgodnie ze statutem szkoły i aktualnymi aktami prawnymi uczeń ma prawo do egzaminu poprawkowego, który odbywa się w końcowej fazie wakacji. Przed wakacjami uczeń otrzymuje od nauczyciela zestaw zagadnień na egzamin poprawkowy.
2. Egzamin składa się z dwóch części:
  - Część pisemna (sprawdza umiejętność czytania ze zrozumieniem i zakres treści merytorycznych, trwa 45 minut).
  - Część ustna trwa 15 minut (sprawdza umiejętności ucznia w zakresie kompetencji komunikacyjnych i wiedzę z podanego zakresu materiału), uczeń losuje zestaw 3 pytań, liczba zestawów jest zależna od liczby zdających (o dwa zestawy więcej niż liczba zdających).
  - Każda część egzaminu oceniana jest według PZO; ostateczną ocenę ustala komisja biorąc pod uwagę część pierwszą i drugą egzaminu. Jeśli przynajmniej z jednej części egzaminu uczeń uzyska stopień pozytywny, wynik końcowy egzaminu jest pozytywny, a stopień uzależniony od składowych uzyskanych za poszczególne części.
  - Egzamin poprawkowy jest przeprowadzany na warunkach i w trybie określonych w statucie szkoły.

VI. OCENIANIE UCZNIÓW Z OPINIĄ PPP

Uczniowie posiadający opinię / orzeczenie PPP – dostosowanie się do zaleceń poradni np.

- wydłużenie czasu redagowania prac pisemnych,
- ocenianie głównie na podstawie wypowiedzi ustnych,
- zwracanie uwagi na treść a nie formę pracy,
- premiowanie aktywnego udziału w lekcji,
- nieocenianie prac pisemnych pod kątem ortografii, ale zaznaczanie błędów i zachęcanie ucznia do samodzielnej pracy nad ich poprawą,
- zachęcanie do pracy samodzielnej,
- ograniczanie czytania na forum klasy,
- możliwość pisania na komputerze lub literami drukowanymi (dotyczy dysgrafii),
- nieocenianie prac pod kątem estetyki i czytelności pisma,
- zachęcanie do udziału w zajęciach korekcyjno-kompensacyjnych lub reedukacyjnych w PPP, aby usprawniać zaburzone funkcje.

Uczeń z SPE	Sposoby osiągnięcia celów – warunki zewnętrzne	Sposoby osiągnięcia celów – warunki edukacyjne
Uczeń z wadą słuchu lub wadami widzenia	-zapewnienie prawidłowych warunków akustycznych -posadzenie w pierwszej ławce	-należy dostosować sposób komunikowania się z uczniem, np. stanąć bliżej, mówić z odpowiednim natężeniem głosu, zwracać się wprost do ucznia -stosować dodatkowe środki dydaktyczne i środki techniczne
Uczeń z ADHD	-dostosowanie miejsca: uczeń nie powinien siedzieć przy oknie (ograniczenie w ten sposób możliwości	-należy dostosować liczbę bodźców związanych z procesem nauczania (uczeń z ADHD nie powinien mieć przy sobie zbyt wielu przedmiotów, dotyczy to także pomocy dydaktycznych)

	rozpraszania uwagi)	
Uczeń z autyzmem, w tym zespół Aspergera	- nienarażanie ucznia na zbyt dużą liczbę bodźców dźwiękowych	- należy zachować właściwy dystans (zbyt bliski kontakt może być silnym bodźcem pobudzającym)
Uczeń z niepełnosprawnością ruchową, na wózku inwalidzkim	-zapewnienie odpowiedniego ustawienia ławek w celu swobodnego przemieszczania się	Zalecenia ogólne
Uczeń chory na cukrzycę	-zapewnienie odrębnego pomieszczenia dla dokonania pomiaru poziomu cukru i przyjęcia insuliny	Zalecenia ogólne
Uczeń chory na epilepsję	-zapewnienie możliwości odpoczynku po przebytych ataku choroby lub w celu jego zapobieżenia	Zalecenia ogólne
Uczniowie z poważnymi zaburzeniami w komunikowaniu się (w tym uczniowie z afazją)	- używanie języka alternatywnego, którym posługuje się uczeń, oraz rozwijanie systemu komunikowania się z uczniem - uwzględnianie i wykorzystywanie w procesie nauczania specyficznego sposobu komunikowania się ucznia - zapewnienie dostępu do materiałów dydaktycznych dostosowanych do możliwości komunikacyjnych ucznia	

	- dostosowanie sposobu oceniania ucznia, np. sprawdzianów wiedzy
Uczniowie ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się, m.in. uczniowie z dysleksją, dysgrafią, dysortografią, dyskalkulią	- dostosowanie środków dydaktycznych - stosowanie różnicowania pisemnych i ustnych instrukcji - utrwalanie materiału przez stosowanie zespołowej formy pracy - dostosowanie wymagań edukacyjnych i sposobu oceniania do możliwości ucznia, np. karty zadań zawierające zadania o różnym stopniu trudności, dostosowanie sprawdzianów (innych niż dla wszystkich uczniów) - jeżeli jest to wskazane: stosowanie wydłużonego czasu pracy
Uczniowie niedostosowani społecznie, zagrożeni niedostosowaniem społecznym (w tym z zaburzeniami zachowania)	- stosowanie pracy w małych grupach - umożliwienie korzystania z zajęć dodatkowych o charakterze wyrównawczym - stworzenie indywidualnego programu dla ucznia, uwzględniającego jego deficyty rozwojowe - powtarzanie reguł obowiązujących na zajęciach, jasne wyznaczanie granic i egzekwowanie ich przestrzegania.

VII. Kryteria ocen:

Uczeń na ocenę **dopuszczającą**:

- rozumie poznawczą (symboliczną) i generatywną funkcję kodu językowego (języka naturalnego);
- posługuje się różnymi odmianami polszczyzny w zależności od sytuacji komunikacyjnej;
- rozpoznaje akty mowy i ich intencje;
- tworzy teksty z zaplanowanymi funkcjami tekstu i intencjami nadawcy oraz ze świadomością podstawowych kryteriów udanej wypowiedzi;
- umie uczestniczyć w dyskusji i wypowiadać się na różne tematy;
- czyta ze zrozumieniem tekst i interpretuje go;

- czyta głośno z podziałem na role, interpretuje głosowo teksty własne i cudze;
- umie redagować teksty własne i cudze;
- umie aktywnie słuchać wykładu (z empatią, sprzeciwem itp.);
- rozpoznaje przybliżony czas powstania tekstu kultury na podstawie obrazu kultury materialnej, obyczaju, konwencji, stylu i języka;
- zna treść i problematykę lektur wskazanych w podstawie programowej.

Uczeń na ocenę **dostateczną** – jak wyżej, a ponadto:

- wskazuje znaki ikoniczne i symboliczne, rozumie ich funkcję w przekazach multimedialnych i różnych tekstach kultury, posługuje się kodami językowymi i niejęzykowymi (potrafi kodować i dekodować, np. plakat, ilustrację, reklamę);
- posługuje się etykietą językową, kodem kulturowym odpowiednio do wymagań aktu mowy;
- posługuje się podstawową wiedzą o systemie języka oraz podstawową terminologią językoznawczą i teoretycznoliteracką w analizie i interpretacji tekstów kultury;
- rozumie podstawowe funkcje retoryki i potrafi je wykorzystać w pisanych i wygłaszanych przez siebie tekstach;
- swobodnie wypowiada się w różnych gatunkach odmiany mówionej i pisanej języka, przynależnych różnym stylom funkcjonalnym: notatka, streszczenie, rozprawka, dialog, głos w dyskusji, referat, list motywacyjny, analiza i interpretacja tekstu literatury pięknej;
- spostrzega w tekście dialektyzmy, archaizmy; indywidualne cechy tekstu;
- zbiera materiały do wypowiedzi ustnej i pisemnej; korzysta z różnych źródeł informacji (od katalogu bibliotecznego po strony www);
- uczestniczy w życiu kulturalnym, ma świadomość najważniejszych wydarzeń kulturalnych swego czasu;
- potrafi interpretować i porównywać różne dzieła sztuki;
- ma świadomość różnorodności stylistycznej wypowiedzi;
- stosuje zabiegi perswazyjne wraz z rozpoznawaniem ich wartości;
- rozumie pojęcie procesu historycznoliterackiego;

- zna treść i problematykę omawianych w szkole tekstów kultury.

Uczeń na ocenę **dobrą** – jak wyżej, a ponadto:

- redaguje teksty ze świadomością perlokucyjnego aspektu wypowiedzi;
- rozumie funkcje języka narodowego: jednoczącą, separującą, prestiżową, ramy odniesienia; potrafi je odnieść do faktów historycznych i współczesnych w życiu narodu;
- świadomie posługuje się stylem i stylizacją;
- posługuje się poprawnym językiem o bogatym słownictwie;
- aktywnie uczestniczy w życiu kulturalnym: czyta prasę, teksty spoza kanonu, świadomie ogląda filmy;
- odróżnia spontaniczne i osobiste przeżycia literackie od ponadindywidualnych, utrwalonych w tradycji i krytyce kodów odbioru;
- rozumie teksty o różnym stopniu komplikacji; odbiera ich znaczenie metaforyczne, rozpoznaje aluzje literackie, znaki biblijne, antyczne i inne znaki kulturowe;
- korzysta z różnorodnych technik samokształceniowych;
- zna materiał nauczania przeznaczony dla danej klasy, umie powiązać go z wiedzą z innych przedmiotów;
- zna dobrze problematykę omawianych dzieł literackich i w sposób pogłębiony potrafi omówić ukazane tam motywy oraz toposy; rozpoznaje i nazywa wartości zawarte w tekstach kultury oraz odnosi je do własnych doświadczeń.

Uczeń na ocenę **bardzo dobrą** – jak wyżej, a ponadto:

- ma świadomość wspólnoty europejskiego dziedzictwa kulturowego (wartości, archetypy i toposy) z jednej strony, z drugiej strony rozumie odrębność kulturową poszczególnych narodów (na przykładzie m.in. polskich stereotypów językowych i kulturowych);
- swobodnie wypowiada się w różnych gatunkach: esej szkolny, felieton, manifest, pamflet. Przestrzega reguł gatunkowych lub świadomie je łamie;
- dostrzega odmienności i wartości charakterystyczne dla różnych epok, cechy języka i stylu;
- odnajduje intertekstualne powiązania w interpretowanych dziełach;

- omawiając teksty kultury, wykorzystuje wiedzę z innych przedmiotów, odwołuje się do filozofii i historii sztuki oraz innych znaczących kontekstów.

Uczeń na ocenę **celującą** – jak wyżej, a ponadto:

- w pełni przyswoił wiadomości objęte podstawą programową, a jego dociekliwość i samodzielność w zdobywaniu wiedzy i kształtowaniu umiejętności polonistycznych świadczą o szerokich zainteresowaniach humanistycznych,
- w procesie uczenia się wykazuje aktywność, która przekłada się, np. na udział w konkursach (np. Olimpiadzie Literatury i Języka Polskiego); solidnie, systematycznie i odpowiedzialnie przygotowuje się do np. olimpiady przedmiotowej,
- podejmuje próby pisarskie związane z doskonaleniem stylu indywidualnego, zajmuje się intensywnym samokształceniem,
- jest laureatem konkursu przedmiotowego o zasięgu wojewódzkim lub krajowym oraz laureatem lub finalistą ogólnopolskiej olimpiady przedmiotowej (zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 22 ust. 2 pkt 8 otrzymuje najwyższą ocenę pozytywną).

Uczeń otrzymuje ocenę **niedostateczną**, gdy brak elementarnej wiedzy i zdobytych umiejętności nie rokuje szans na ich uzupełnienie; uczeń notorycznie nie przygotowuje się do lekcji; nie rozumie i nie potrafi wykonać prostych zadań nawet przy pomocy nauczyciela; odznacza się brakiem systematyczności i chęci do nauki oraz biernością na lekcji; nie zna wymaganych lektur i ich problematyki.